

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE HUGENOTEN

PHILIPS II wou in vrede leven met Engeland en huwde met koningin Maria Tudor. Hij zou zelfs hebben aanvaard te huwen met Elizabeth, indien ze niet Anglikaans geweest ware! Maar, hij voerde oorlog met Engeland. Hij wou in vrede leven met Frankrijk en huwde Elizabeth van Valois, dochter van Hendrik II. Maar Philips II voerde oorlog tegen Frankrijk en tegen de Hugenoten, en dat steeds om het katholiek geloof te verdedigen.

III - MISLUKKING

FRANKRIJK was dus verdeeld in twee partijen, de katholieke of de partij van de Guises en die van de Hugenoten of de partij van de Bourbons. Beide partijen wilden de koning domineren. Ten gevolge van het verraad van een van de samenzweerders, mislukte de ontvoering van de koning. De Guises brachten de koning in veiligheid in het kasteel van Amboise. De meerderheid van de samenzweerders werd gevangen genomen, verdronken in de Loire, onthoofd op het binnenplein van het kasteel, of opgeknoopt aan de balkons. De prins van Condé werd in de gevangenis opgesloten.

I. - EEN KLEINE JONGEN

IN 1552 werd er te Saint-Maury, nabij Pons in Saintonze, een kleine jongen geboren. Zijn ouders waren Jean d'Aubigné en Catharine d'Estange. Het kind werd Theodore Agrippa geheten. De kleine Agrippa d'Aubigné ontving een uiterst verzorgde opvoeding. Toen hij acht jaar was, kon hij Latijnse, Griekse en Hebreeuwse teksten lezen. De Aubignés waren protestanten, Calvinisten, Hugenoten. Zij waren dat oprecht.

2. - DE SAMENZWERING

ER werd heel wat gefluisterd in die tijd en Agrippa hoorde vele dingen... Die zestienjarige koning Frans II met het zwerend oor, de ooms van zijn vrouw Mary Stuart, zijn katholieke en machtige ooms die hem leidden: de kardinaal van Lotharingen en Frans de Guise, en er waren de anderen, zijn vrienden Hugenoten: Antoine de Bourbon, de koning van Navarra, en de hertog Louis de Condé, en de Montmorency's en de Coligny's, vooral Gaspard, de admiraal. Men fluisterde dat een goed Calvinist de koning op de weg naar Amboise zou ontvoeren... Maar ssst!

IV. - DE EED

IN de straten van Amboise, waar overal lijken van Hugenoten lagen en waar de gehangenen aan de balkons bengelden, gleden twee gestalten, een man met een kleine jongen: Agrippa. «Zweer dat je je broeders zult wreken als je groot bent!» Agrippa d'Aubigné zwoer en hield zijn woord. Hij werd later de grootste historicus van zijn tijd, de flinkste verdediger van zijn geloof, en ook de dapperste, de eerlijkste...

V. - IN HET JAAR 1560...

IN dit jaar stierf Frans II aan een abces in het oor. Te Genève beklom Calvin het gestoelte en sprak «God heeft de vader aan het oog getroffen en de zoon aan het oor». De kleine d'Aubigné huiverde er van. Hij volgde de lessen van Theodorus Beza. Hij werd vier keren ter dood veroordeeld, hij vocht met de degen en met de pen, en stierf toen hij achtenzeventig was.